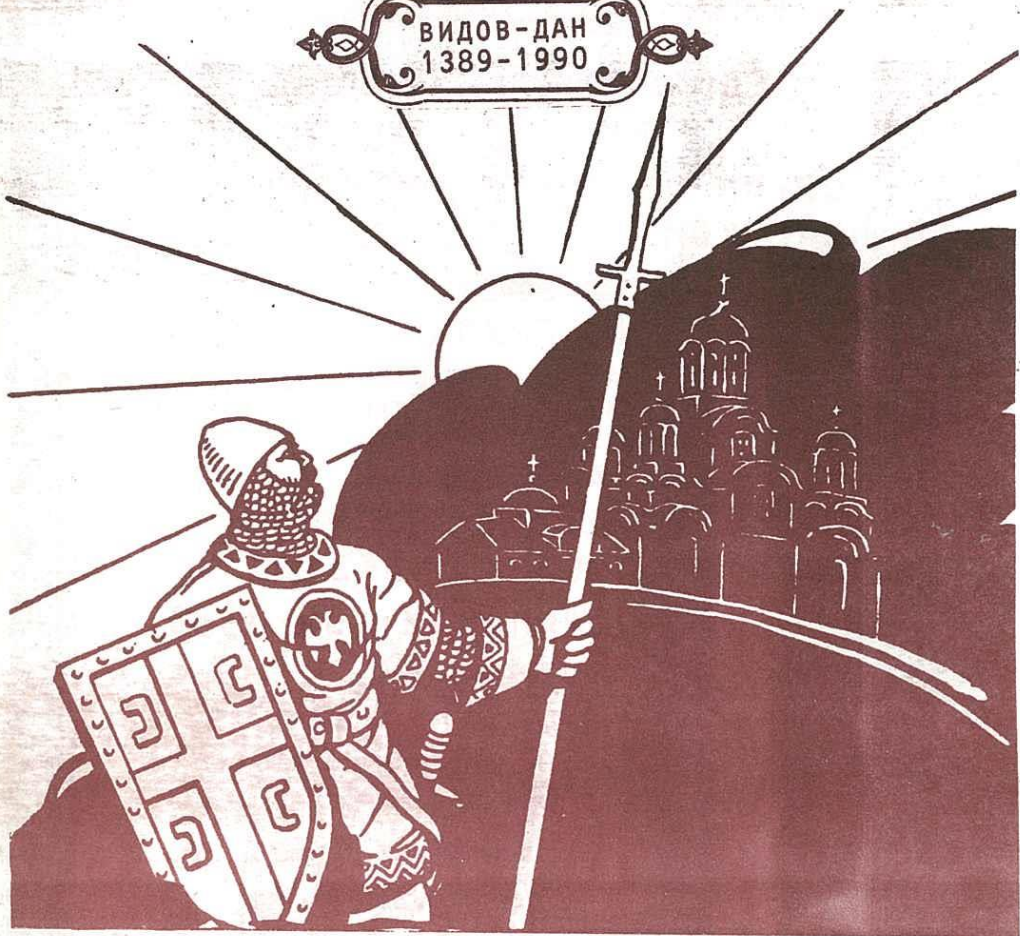

СВЕТОСАВНИК

СЛОБОДНЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ, ЦРКВЕНОШКОЛСКЕ ОПШТИНЕ „СВ. САВА“

230 Station St., CARLTON NORTH, VIC., 3054

СРПСКИ ВОЈНИК
НА ВЕЧИТОЈ СТРАЖИ
ЧУВА СВОЈЕ КОСОВО

Речи
које вам
ја рекох
дух су
и живот су.

ГОСПОД ИСУС ПОРУЧУЈЕ:

Небо и земља
ће проћи,
али речи моје
неће проћи.

НЕДЕЉОМ И ПРАЗНИЦИМА
У ХРАМУ СВЕТОГ САВЕ
СЛУЖИ СЕ СВЕТА ЛИТУРГИЈА
СА ПОЧЕТКОМ У 10. ЧАСОВА ИЗЈУТРА

ФОЛКЛОРНА ГРУПА "АВАЛА"

ВЕЖБА СРПСКЕ НАРОДНЕ ИГРЕ У НОВОМ ДОМУ
СВАКОГ ПЕТКА УВЕЧЕ СА ПОЧЕТКОМ У 7. САТИ
ПОСЛЕ ИГРАЊА ДЕЦА ИДУ У СРПСКУ ШКОЛУ

ЗА СВЕ ВЕРСКЕ ПОТРЕБЕ
ОБРАТИТЕ СЕ СВОМЕ СВЕШТЕНИКУ
О. ДРАГОМИРУ ШИПОВЦУ: 366 8390

ПОМОЗИТЕ ИЗГРАДЊУ ЦРКВЕНИХ ОБЈЕКТА

С В Е Т О С А В Н И К

Издање Слободне Српске
Православне Црквеношколске
Општине 'Свети Сава' - Калтон
са благословом Њ.П. Епископа
Аустралијско новозеландског
МИТРОПОЛИТА ИРИНЕЈА

.....
Излази тромесечно

S V E T O S A V N I K

published by
The Free Serbian Orthodox Church
"St. Sava" - MELBOURNE
With the blessing of His Grace

METROPOLIT IRINEY

.....
Published Quarterly

ТРИ ДОБРА ЈУНАКА

„Који оно добар јунак бјеше,
Што једанпут бритком сабљом мане,
Бритком сабљом и десницом руком,
Пак двадесет отсијече глава?”

– „Оно јесте Бановић Страхиња.”

„Који оно добар јунак бјеше,
Што два и два на копље набија,
Преко себе у Ситницу тура?”
– „Оно јесте Срђа Злопоглеђа.”

„Који оно добар јунак бјеше
На алату коњу великоме,
Са крсташем у руци барјаком,
Што сагони Турке у буљукe
И нагони на воду Ситницу?”
– „Оно јесте Бошко Југовићу!”

ЈЕСМО ЛИ ОД ЛАЗАРА ИЛИ ОД БРАНКОВИЋА?

Драги пријатељи!

Пре шест векова, одавде, из Крушевца, цар Лазар је кренуо на Косово, да он и српска војска понове Христово путовање од Витаније и Гетсиманије до Јерусалима и брда званог Голгота, на коме је размеђена људска историја.

Преображењем смрти у живот, Голгота је постала вечни знак пострадања и светости, крвава земаљска улазница за небеску хармонију.

На Голготи страда и васкрсава Бог, а на Косову га на крсту одмењује Лазар и српска војска. У томе је једина разлика.

Све остало што се збило на последњем Лазаревом путовању од Крушевца до косовског судилишта само је поновљена прича из Јеванђеља.

Кнежева вечера у Крушевцу и здравица која слуги издају није ништа друго до Тајна Христова вечера у Витанији. Бранковић је Јуда, Милош — апостол Петар, Косовка Девојка — Марија Магдалена, Југовића Мајна — Богородица. ...

Верно следећи Христа, Лазар бира смрт и царство небеско још пре но је бој и почео. Тај пехар испија, међутим, и сваки српски витез, сваки војник, па и Нејаки Ненад и све живо у српском табору, чак и коњи и соколи. Такву општу и потпуну готовост на жртву свет до тада није упознао.

Самртним причешћем у »бијелој Самодржи цркви« и распећем на Косову Пољу, ми смо посрбили Нови Завет, а епом о поразу славнијем од победе исписали своје Косовско Јеванђеље.

На Голготи је Христос жртвовао себе из љубави према људима. На Косову су Срби узвратили жртвом из љубави према Христу.

На Голготи је побеђена смрт. На Косову је презрен живот, ако је ропски и недостојан.

Умримо, да вечни живи будемо! — наш патријарх Данило Бањски говори. **Падајте браћо!** — пева Ђура Јакшић. **Боље гроб него роб!** — проповеда патријарх Гаврило Дожић. **Само ти, синко, ради свој посао!** — са небеским спокојем Христа и цара Лазара обраћа се стари Вукашин из села Клепаца, у Херцеговини, усташком кољачу у Јасеновцу.

Мајору Драгутину Гавриловићу приписује се непоновљена наредба у историји ратовања:

Браћо! Јунаци! Наша Врховна команда избрисала је наш пук из списка живих. Зато не бринимо за животе који више не постоје!

Верујем да је мајор Гавриловић само пренео српским браниоцима Београда завет распетог Бога са Голготе и распетог цара са Косова.

Свакога дана траје и ни минута не јењава битка коју је Лазар започео. То и није битка, већ судбина. Она ће нас, изгледа, пратити све до последњег времена.

Ми смо, до сада, пет пута гинули на Косову и за Косово. Ослобађали га љубављу и жтвом, губили мржњом других и својом издајом и немаром.

Морамо, или нас бити неће, и

по шести пут на Косово. Исти они, исламски и туђински, барјаци Азије, са којима се Мурат пре шест векова тамо био утаборио, већ пола столећа, забодени су у престоно место наше вере, културе, поноса и памћења.

Од априла 1941, Агарјани некажњено секу очни живац српске историје. Знају шта раде и зашто то раде: ослепећемо и нестати у помрчини, ако нам отму Косово.

Пола века већ Срби беже са земље на којој су сви рођени, монахиње и калуђери моле Небо за помоћ, цркве и манастири наши сами се бране од туђинаца, преко гробова оре плуг са полумесецом, а краљица Симонида са фреске у Грачаници упире арнаутским длетом нагрђени поглед према Крушевцу, ишчекујући Честитога Кнеза да је ослободи.

Узалуд Симонидино бденије. Још се не покрећу витезови ни у Крушевцу, ни у Тополи, ни у Такову, ни у Невесињу, ни под Ловћеном, ни под Авалом. . .

Који смо то ми народ и шта још треба да се деси да устанемо? Јесмо ли ми, данашњи, од Лазара, од Немање, од Карађорђа, од Милоша, од Његоша, од Мишића, од Александра?

Или смо сви од Бранковића? Или смо до Броза, од Бевца, од Бакарића, од Маркса, Од Џугашвилија, од Туцовића, од Фадилџа, од Дућа, од Шегрта, од Коче, од Миладина, од Минића, од Љубичића?

Пола столећа већ, нама је постојбина у Загорју а не на Косову. Док се кунемо на верност и мртвом фараону, не може се појавити Мојсије. Док нам Хиландар и Свету Гору заклањају

несврстани Каиро и Триполи, грабљиви орао Албаније кљуцаће косовске божуре а зидине поробљеног Скадра сузама квасити Млада Гојковица.

Зато што смо ми овакви, а не зато што су они онакви, Арнаути објављују свету да је њихово Косово и да је, од постања, било само њихово.

Свет не зна да је на Космету више српских цркава и црквишта него белега изнад арнаутских гробова. Свет хоће да те цркве и манастире, којима смо се ми потписали на Небу, прогласи својином оних који би да их претворе у коњушнице и хареме и који на Косову и Метохији ништа своје нису озидали него су само туђе, само наше, погнали и рушили.

Није то први пут да је свет уз Дантеса а не уз Пушкина. И не дешава се први пут да, при избору између Христа и Барабе, пучина стане на страну овог последњег.

Књиге староставне су изнад пилатовске правде. Оне кажу да се земља, на којој је гроб, не напушта и не продаје. Кажу и сведоче оне и то да је на земљи косовској гроб целог српскога народа. И гроб и колевка, једно у другом.

Косово је — како рече Матија — граница двема Србијама. Земаљска одгонетка небеске загонетке.

На Кордуну, у Барањи, Славонији, Херцеговини, Банији, Лици, Босни... свуда се шири наше данашње ропство са Косова. Слепи Вишњић би рекао да нам то Небо само шаље знак и опомену да растерамо таму са Косова, да нам свуда где живимо не буде Косово.

Вук Драшковић

И сељаци су имали Голи оток

Официр ОЗН-е – силеџија

Стево Рацков је рођен у имућној војвођанској породици у Раткову (раније Перобућу код Оака). То је некада било чисто српско село, али је за време Аустро-Угарске насељено Швабама. Кад су после Другог светског рата побегле у Немачку, у њихове куће су дошли колонисти из околине Прокупља, тако да је у Раткову било веома мало староседелаца. Рацков је пре рата као економиста радио у београдској Хипотекарној банци. После рата су га, као врсног стручњака, преместили у Нови Сад и дали му комфоран стан. Али, тај стан је запао за око једном официру ОЗН-е и он је Рацкова, са супругом и двоје деце, избацио на улици и уселио се.

- То ме је наљутило и увредило и ја сам се вратио на очево имање, које је обрађивао мој брат Вујица и мајка – прича данас Рацков. - Помогао сам и својим сељацима да оснују задругу кудељара јер се поред жита у мом крају доста гаји кудеља.

Крајем 1947. почиње оснивање сељачких радних задруга.

- Тада настају моје муке. Траже од мене и брата да унесемо очевину у задругу. Ми то одбијамо. Хапсе нас, туку, малтретирају и понижавају. Нападају ме и због тога што сам пре рата припадао странци Драгољуба Јовановића. Пусте ме неколико дана па опет у затвор. И брата такође. Али, ми не пристајемо да уђемо у задругу. Тамо су све сами нерадници. Док сељаци устају у зору и лежу касно у ноћ, задругари полазе на посао тек кад изгреје сунце. Построје се, носе пароле, барјаке и певајући борбене песме одлазе на њиву. Мало пораде а онда поведу козарачко коло по њиви и утабају оно што су прекопали. Чим се сунце приклони западу, они се, опет певајући, враћају кући. А онда политички час. Проучавају Маркса, Енгелса... Политизирају, а о пољопривреди немају појма.

Сељаци су од муке кришом певали: „Друже Тито, ти си с нама, теби жито нама слама.“ Али, и сламу су нам узимали.

Поред сељачких радних задруга власт је сељаке спадала и због откупа.

Ударали су им велике намете, много веће него што им је родило, само да би ушли у задруге.

- Толико им је било стало да наших 65 јутара земље уђе у задругу – прича Рацков – па су мени и брату правили разне замке. На пример, задружна вршалица, једина у том крају, оврше сва гумна са пшеницом у селу а наша заобилази. А дан кад морамо да предамо жито нам је све ближи. Они намерно одуговлаче да би прошао рок за предају, да би нас ови стрпали у затвор. Последњег дана рока стиже вршалица али се сваки час квари. Намерно. Прође рок, видимо да немамо ни довољно жита за предају, јуримо по селу, молимо и-кумимо да нам продају или дају у зајам. Колонисти нас уцењују. Званично цена је тада била 330 динара за сто килограма. Траже нам 500 динара. Плаћамо. Кад смо почели да товаримо, они нам повисише цену на 700 динара. Немамо куд. Кад смо отерали жито, кажу да смо закаснили. Уз то треба још да дамо 2.500 килограма пшенице. Ми, наравно, немамо. Хапсе нас. У затвору нас туку, муче, испирају мозак, траже да уђемо у задругу. Брат пристаје. Ја нећу да унесем свој, односно мајчин део. Они ноћу уђу и поору њиву.

Међу „житарима“

Рацков је јануара 1950. године, по кратком поступку, у суду у Ошаници осуђен на три године затвора због неблагоприятне предаје пшенице.

- Потрпали су нас у неке теретне вагоне као стоку и без хране и воде отерали у Забелу. Тамо нас је било око 2.000 из разних крајева Србије. Све Срби иако у Војводици живе и друге народности. Све домаћини. Нико ништа не ради. Људи хоће да полуде. Имања им стоје необрађена. Мене, пошто сам био економиста, узеше да радим у управи затвора. Сељаци ме онда моле и куме да предложим

управи да нешто раде. Веле, около грдна земља зарасла у коров, а они седе залудни. И успео сам да убедим управу да уредимо Римски рит и да тамо гајимо поврће. Кромпири су били крупни, главиче купуса огромне. Запатали смо и свиње. Поврћем смо снабдевали цео затвор, милицију, а део слали и за Београд.

Једног дана, сасвим случајно, Рацкову је дошао до руку поверљив извештај.

- Остао сам запањен. Тамо је стајало да је кроз затвор у Забели до средине 1951. прошло 86.000 осуђеника због откупа. „Житара“, како су нас звали. Не, они нису сви боравили у Забели. Затвор је био мали. Примао је око 12.000 осуђеника. Ту су били само регистровани. А сељаке су слали на радна градилишта у земљи, у руднике. Градили су путеве, зграде, копали руду а њихове плодне њиве су зарастале у коров.

Негде у лето 1951. године у Забелу је дошао Слободан Пенезић Крцун, тадашњи министар унутрашњих послова Србије.

- Ја сам га знао - прича Рацков - још из студентских дана. Он ме гледа и пита: „Па, имаш ли ти земљу?“ Немам, кажем. Живео сам на мајчином имању. „Па шта ћеш овде?“ Испричах му све. Он се распитује како се овде живи и ради. Поред осталог, рекох му да није у реду да Муслимани, углавном криминалци, добијају храну према верским обичајима, а Србе који умуру у затвору, а умирало је доста, сахрањују наге и без икакве ознаке. Крцун је одмах наредио да се из Славоније набаве трупци и да се у затворској радионици праве мртвачки сандуци.

Слободан Пенезић је постројио све „житаре“. Било нас је око 2.000, и каже им: „Све ћемо вас пустити ако се упишете у сељачке радне задруге“ - сећа се Рацков. - Неки Лала из Новог Бечеја, заборавао сам му име, поред тога што се бавио земљорадњом, био је црквењак у цркви. Осудили су га због откупа на две године затвора. Али више због тога да бечејски попа не би имао - појца. Кад оно Крцун рече за задруге, црквењак узвикну: „Шта то, господин министар, рече... Нисам чуо!“ Неко му понови: „Каже да ко се упише у сељачку радничку задругу биће пуштен.“ Лала иступи из строја и обрати се Крцу: „Господине министре, ако је тако, онда ми пишите још пет година затвора.“ После смо га у павиљону затрпали поклоницама, цигаретама, колачима и разним другим ђаконијама.

Рацков је пре времена пуштен из затвора. Вратио се на имање, али је и даље био хапшен и малтретиран што неће у задругу.

- Негде 1954. године - сећа се - на мој салаш стиже „мерцедес“ из комитета из Оџака. Возач вели послао га секретар Стева да ме доведе до њега. Зар опет, помислих, испирање мозга. Кад тамо, а Стева ми каже: „Рацков, твоје место није на њиви, него у банци.“

Рацков је постао банкарски службеник. Службовао је у Оџацима, Сомбору и Београду, где је 1972. године пензионисан.

- Слушај, синко - каже на крају - преживео сам два рата, али, веруј ми, више ниједно ослобођење, као што је ово наше последње било, не бих могао да преживим.

Богосав Марјановић

Комунисти су се били окомили на село да би тако сељаке могли укалупити и потпуно контролисати. Јер сељак је на своме имању био стуб српске традиције. Он је и даље веру чувао, славу славио и Богу молио. Чим тај исти сељак пређе у државну задругу и стави се под контролу комуниста, све је морао дати за то парче проје. Све је то рађено по рецепту великога вође Стаљина.

Зашто су их убили?

Највеће чудо „гласности“ десило се на гробљу Донског манастира, у сред Москве, где је ових летњих дана одржан парастос Романовима... Неки месец пре тога, на страницама часописа *Родина*, Гелије Рјабов је објавио одломке из књиге *Приморани смо да вас сиређамо*, у којој приповеда о свом трагању и открићу остатака Романових, ликвидираних у ноћи 17. јула 1918. године. Своје истраживање Рјабов је идеално започео још за време студија права када му је једна пријатељица показала фотографије собе Ипатијевског дома, у Свердловску (некад Јекатеринбургу), где су убијени Романови, њихова послуга и верни пас. Рјабов је доживео просветљење и те фотографије више никада није могао заборавити.

Запослио се у милицији из које је изашао дубоко разочаран, 1962. године, са чином високог официра. Посветио се писању филмских и телевизијских сценарија, често милицијске тематике, коју је добро познавао. 1976. године министар унутрашњих послова, Михаил Солохов, послао га је у Свердловск и то је за њега била ванредна прилика да посети Ипатијевски дом који су власти, годину дана касније, разнели динамитом да би обуставиле све масовнија ходочашћа руске меморије, јер је за њу трагедија Романових симбол страдања руског народа пред геноцидним терором „Коминтерне“. Обревши се у том дому, Рјабов је осетио неодрживи зов душе који је пробудио младалачке запитаности, покренувши његове кораке ка хоризонтима тајни. На том путу истраживања Рјабов је располагао својим бројним талентима и искуствима али и великом подршком пријатеља, Михаила Солохова.

Рјабов је прочитао сву расположиву документацију, почевши од чувеног извештаја истражног судије Николаја Соколова, који је након освајања Јекатеринбурга, од стране „белих“, детаљно „снимио“ место злочина, осведочавајући (по речима Рјабова) „*изванредну способност неириситрасне објективности*“. Ипак, „*Соколов није урадио најзначајнију ствар: није проверио да ли су људски остаци које је нашао заиста припадали Романовим*“. Није ни могао да то учини јер су истраживања обустављена због офанзиве „црвених“. Рјабова је истраживање довело и до кћери команданта целата, Јакова Јаровског, која му је предала очев „*про меморија*“, опис злочина и скривања остатака, написан са циљем да се евентуалне потраге за телима породице Романов скрену са правог пута. Укрштајући сву ту обилну документацију, Рјабов је успео не само да реконструише злочин већ и да индигениозним закључивањима нађе место где су покопани остаци Романових.

Ипак, многе тајне остају неразјашњене, почевши од питања какве су то знаке убице цртале по зидовима, око рупа од метака. Соколов је уочио да су толико брижљиво и снажно брисана места око рупа да су избрисане и шаре на тапетима. Трагови шикљања крви по зидовима – остали су недодирнути, као и порнографски цртежи те један чудан запис стиха из Хајнеовог *Балшазара*: „*Те ноћи је Балшазар од својих ђоданика био убијен*“. Изгледа да је те стихове исписао један большевик из Немачке а међу

убицама није било Руса. Да ли је злочин имао и неку окултно-ритуалну „надградњу“, попут уморства деце у сатанистичким обредима?

Највећу тајну исповедају убице: премда су гађали жртвама право у срца и премда је паљба трајала око три минута – децу су морали докрајчивати јер су показивала знаке живота. *„Било је још чудесније да су се револверски меци одбијали од нечега и појашу прага скакућали по соби. Када су покушали да једну од преживелих девојчица пробурају бајонетом – бајонет није успео да пробије шелашце. Због чега која процедура је узела гбадесет минути“*. Чуда су се појавила и на месту укопа остатака: *„када су пожелели да скидају једну од девојчица, видели су шело изрешетано на бројним местима а из руја од метака сијали су дијаманти. Онима који су ту били засијале су очи од похлеје. Команданти је одмах распустили групу...“* Чуда се дешавају и у нашој савремености: Рјабов је открио скелете царске породице са лобањама у којима су савршено очувани мозгови.

Рјабову припада и слава да је потпуно демолирао званично оправдање злочина. Наводно, „бели“ су напали Јекатеринбург па болшевици нису имали времена за повлачење Романових на безбедно место те су се одлучили на ликвидацију, одузимајући им тако *„застабу конспиревољације“*. Истина је да су „бели“ напали и освојили Јатеринбург осам дана касније, што ће рећи да су убице имале довољно времена за повлачење Романових. Зашто су их убили? То питање мучи и Рјабова, на крају истраживања: *„У три дана која ми преостају до одласка у Москву, лућам око рушевина Ијашијејевској дома. Тамне мисли ме муче: обузима ме осећање револта. Зашто? Зашто су то учинили?“*

Један одговор покушао је да пружи Лав Троцки у свом Дневнику изјанасића из 1935, одакле преписујем: *„Одлука (да се ликвидира породица Романових) није била само ошторуна већ и нужна. Бруталност њој прекој суда показала је чињавом свећу да смо били спреми да борбу без милости, не іледајући ником у лице. Еізекуција Романових се намећнула не само да би ујлашила, ужаснула и паралисала проишћника већ и да би проишћрсла наше, да би им показала да се најраі не враћамо, да смо се ошворили или ка поишћуној победи или ка поишћуној проиасћи. У интелектуалним крујовима паршције можда је било незадовољства и врћења ілабом“*.

ИСТОГА ДАТУМА 17. ЈУЛА 1946. УБИЈЕН ЈЕ ЧИКА ДРАЖА

● Одлазе из Санцака

За последње три деценије из санчачких општина Нови Пазар, Сјеница и Тутин одселило се више од петнаест хиљада Срба! Према попису из 1961. године, на подручју Санцака живело је 50.000 Срба, док је Муслимана било више само десетак хиљада. У Новом Пазару, и корзо, на којем се окупљају млади, подељен је на два дела – једном страном шетају Срби, другом Муслимани. Латинични натписи изнад продавница и локала већ су сасвим потиснули ћирилицу, а јело са свињским месом не може се добити ни у једној фабричкој мени нити градској кафани. Да ли нешто значи и податак да се у овом граду налази чак 17 џамија, неке и бесправно подигнуте, а само једна православна црква? („Вечерње новости“)

СЛОБОДНА СРПСКА ПРАВОСЛАВНА
ЦРКВЕНОШКОЛСКА ОПШТИНА
„СВ. САВА“ МЕЛБУРН

КОЛО СРПСКИХ СЕСТАРА
'ОГЊЕНА МАРИЈА'
МЕЛБУРН

П О З И В
ЗА КРСНУ СЛАВУ
У НЕДЕЉУ 29. ЈУЛА 1990
212 Diamond Creek Road,
GREENSBOROUGH

ДОМ СВЕТОГ САВЕ

Света литургија ће почети у
10. часова изјутра, а затим
резање Славског колача.

Потом ће Сестре послужити и
угостити све госте.

А онда ће се наставити на-
родним весељем уз Оркестар
"Балкан експрес".

Домаћица славе сестра Милка
Лукић и све сестре КСС желе
вам добродошлицу.

ДОБРО ДОШЛИ!

Сведочанство о животу после смрти

Луди се боје смрти. Велике религије уче да после смрти следи бесконачни живот. Православна црква учи о „Жизњи бесконачној“. У то учење се често сумња. Многи се боје да је, смрћу на овом свету, живот заувек окончан.

Ја желим да потврдим исправност црквеног учења. Пре случаја у којем ћу говорити, прихватао сам Сократово гледиште: Ако после смрти има живота, бићу у друштву мудраца; а ако нема, спаваћу мирније од царева. Изненадан догађај ми је отклонио сумњу.

Било је то 27. јула 1951. године. Био сам као праведник прогнат на Голи оток. Око подне био сам убијен буковим цепаницама. Пао сам, остао непомичан. Свест нисам губио. Само се душа одвојила од тела, чији су болови престали. Душа ми се нашла у некој великој светлости на висини од двадесетак метара изнад мога лежећег леша. Радосно сам посматрао немоћи мучитеље са буковим цепаницама у рукама. Наступила је смрт, болови и мучења су престала. Мучитељи су констатовали смрт.

Не могу да одредим колико је време-на то стање трајало. Но, одједном сам угледао свога оца Радоја ког су балисти убили 28. априла 1941. године на свом огњишту у Витомирици. Он ми је пришао и саветовао: „Устани и врати се мајци и ситној браћи – њима си потребан“. У том моменту, душа ми се из оне светлости вратила у тело, устао сам. Мучитељи су наставили да туку цепаницама. Али ми други живот нису могли узети.

Касније се показало да сам био неопходан мајци и ситној браћи, јер су били на ивици пропасти. Помогао сам им да постану адвокати, инжењери, медицински радници, мајци да се излечи од туберкулозе.

Нису то биле халуцинације. Душа ми се била одвојила од тела и поново вратила у тело. Није то била ни несвест, јер сам за време трајања смрти све видео око себе. Гледао сам с висине чак и свој мртви леш.

То је моје сведочанство о животу после смрти. И од тада не сумњам у живот после смрти.

♦ Милутин Р. ЂУРИЧИЋ

Комунисти и даље прете. Под видом напредка, дижу електричне централе, а цех треба да плате велике српске светиње: Студеница, Пећка Патријаршија, као и сад манастир Морача. Већ су успели преселити и потопити Добрићево и Пиву.

● До олтара у чизмама?!

У порти манастира Морача пред две и по хиљаде Црногораца говорио је књижевник Момир Војводић, члан Удружења за спас Мораче:

- Зар да нам гурну на дно језера прошлост, садашњост и будућност, претке и потомке? Зар да гледамо како нам од манастира праве воденицу и трафо-станицу? Зар да улазимо у олтар у рибарским чизмама, зар да нам свештеници чинодејствују у гњуречким оделима? Хоће да нам утру памћење, историју, светописе, да нам гурну у воду рину колевку, олтар и гроб. Ако то учине, папа ће запевати. Онима који хоће да потопе Морачу, енергија је само изговор.

КАКО СУ "САХРАЊИВАЛИ БОГА"

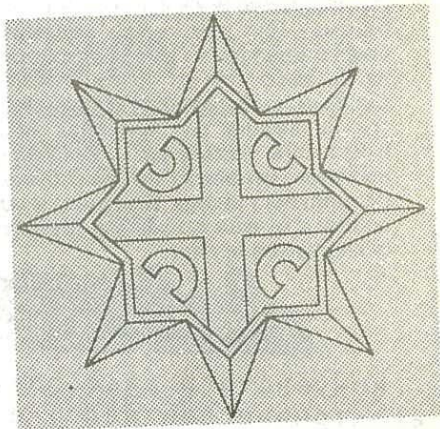
Dvadeset sedam tužbi uputile su crkve i manastiri po Crnoj Gori protiv oslobodilaca, koji su im sve do manastirske porte oduzeli. Protiv oslobodilaca koji su im posle rata crkvene knjige iz crkava pokupljene po odgovarajućim cijenama prodavali. Ostavili su im toliko zemlje da nemaju gdje kokoš da nalegnu. Od manastirskih imanja starodrevnom Morača manastiru su uzeli sve, ostavili od razglednica da živi. Oni koji su pjevali: „**Kapa nam je na tri roga, ratujemo protiv Boga**“, i koji su se svojom pjesmom ponosili. **Mitropolit Joanilije**, crnogorsko-primorski, ubijen je zajedno sa sveštenikom **Lukom Vukmanovićem**, Tempovim bratom, pod Bukuljom arandelovačkom.

Sjećam se priče o popu iz Dobrskog sela, koju sam davno čuo. Pop je cijele noći zasmijavao velikog zlikovca **Savu Joksimovića**, čovje-

ka koji je grobovima svojih bratstvenika napunio potoke. Pop iz Dobrskog te noći držao je opijelo Bogu. Od čamovih dasaka su sanduk zakovali. U ljutom crnogorskom kršu grob iskopali i sahranili Boga. Smijali su se, pijani, objesni, mladi, dok je pop držao opelo Bogu. Mrtvom Bogu, kojeg su odlučili da sahrane. Bogovi im nisu trebali, jer su bili mladi, moćni, lijepi, jer su mogli sve i smjeli sve. Sjutra dan ujutru popa iz Dobrskog sela, niže Cetinja, našli su mrtvog. Slomio se sa stijene, vraćajući se pijan sa oslobodilačke žurke. Ona osamdeset dva popa koji su služili za mete na Zidanom mostu odavno su svi zaboravili. Tako su Crnu Goru dobro raspopili, tako je dobrom svojom učinili. Ako se nisu stidjeli da crkve haraju, da ikone i panagije po svijetu prodaju, šta su banke za njih?! Ali, i to im je bilo malo.

Незадовољство румунске владе

РУМУНСКА ВЛАДА изразила је своје незадовољство због одлуке Ватикана да постави 12 римокатоличких и унијатских бискупа и надбискупа а да се пре тога није консултовала са румунском владом. Истиче се да ово није у складу са конкордатом из 1927. године. До 14. марта 1990. у Румунији је било два бискупа, у Букурешту и Алба Јулији, а сада 12. Унијатска црква је укинута 1948. године а сада има дозволу да обнови рад. У овој земљи се примећује да се често помоћ из Западне Европе упућује искључиво неправославним местима и верницима, иако немаштина погађа све становнике.

Косово, Прекале, септембар 1988 – судбина српског народа?
(снимио Миољуб Јелисјеђић)

Присилно истребљавање Срба у католичку веру у селу Миклеушу, код Кушине у Славонији, 21 децембра 1942. године (чин обајлава Фрања Марије-шић)

ПРЕБИЛОВЦИ „ГОЛУБИНКА”

Пребиловци (Херцеговина), то је, у суштини, светски симбол злочина.

Лидице, или „варошица мртвих” у Чехословачкој, и два-три села Француске, пресељена су у енциклопедије као примери фашистичког дивљаштва над становништвом.

Али, Пребиловци страдањем од усташа далеко надмашују све њих заједно. Пут до села на врху голог камењара пресеца гробље. На споменицима спискова, као попис становништва. Али, у гробовима је тек нешто жртава!

За Илиндан, тачније 6. августа 1941. године, Мијо Јарак са групом својих усташа, на месту званом Гостиљац, поклао је седморицу Пребиловчана. Истог дана, готово испред њихових прагова, усташе су побиле деветнаест жена и деце из породице Медана. Неколико дана доцније, опет код Гостиљца, побијено је тринаест чланова породице Екмечића, Крунића, и Банђура. Група усташа на челу са Марком Родином и Иваном Ђурићем је, коначно, употребила и ватрено оружје: одмах више Пребиловаца, на месту званом Орахов До, изрешетале су шеснаест жена и деце Драгићевића и Булута и по једно дете Шарића и Триповића.

„НЕКА СЕ ЈАВИ КО ЈЕ ЖИВ”

Ћетко Драгићевић, дечак од тринаест година, видео је како му пада мајка. Обема рукама зграбио је оковратник свога капута и подигао га изнад главе. Капут је изрешетан. Пао је од страха и паљбе. Чује, усташе неколико пута вичу: „Нека се јави ко је жив!” Ћетко види како устаје Милорад, дечачић Илије Булута: „Ја”! Његов отац Илија већ је био убијен. Мајка такође, држећи у наручју Спасоја, другог сина од три године. Милорада, последњег у породици, обориле куршуми.

Ћетко Драгићевић је изабран од судбине да преживи, и исприча догађај. Усташе су подврискивале: „Алал вера Шимуне”, (Шимун Чепо), свака част Марко...” Хвалили су један другога јунаштво. Биле су то, до јуче, њихове комшије, из оближњег села Књишишта.

Пред вече, Ћетко Драгићевић бежи камењарем према Кошћели. Дошао је до куће Хрвата Николе Марковића Креље. Овај га је одвео у Прењ код фратора који је разгледао изрешетан капут и на дечаку. „У овога пушка неће”, завртео је фратар главом. Одвели су га даље код злочинца Петра Марића на Пилети. То

место је стратиште, место безумља: усташе су на Пилети похватане Србе шкопили и поткивали живе, пре него што са њима, коначно, сврше чувени кољачи. Извесни Салко Шуко је преузео дечака и одвео га до Фрање Веге, мало да развесели логорника, студента права, упамћеног око Чапљине као звер у људској кожи.

Логорник га је испитивао. Планирао је да Тетка прикључе групи припремљеној за клање, ево овде, испод гробља на Морин-отоку. У усташком логору створена је некаква пометња и дечака је извела судбина, остављајући сведока и за данас.

На Морин-отоку поклано је 48 Пребиловчана, тако што су им главе биле одвојене од тела. А само мало даље, на месту које сељаци зову До, 22 жена и деце је зверски побијено и закопано у рупи одакле је извађен гашени креч. Претходно су им пребили ноге и руке. У групи је била Милева Медан, жена Богдана Медана. Усташе су на час одложиле клање, у намери да се мало забаве, јер су Милеву спопали порођајни трудови. Али, новорођенче никако да дође на свет Независне Државе Хрватске. И усташе су изгубиле свако стрпљење. Распориле су породиљи стомак, извадили мушко дете, проболе га бајонетом, замотале у мараму и вратиле у мајчину утробу.

Низ камењар испод села, код места званог Бунар, усташе су поклале још једанаест Пребиловчана. Неколико дана раније Јелисавку Шарић су силовале усташе. Поцепане одеће, рашчупана и изгребана, Јелисавка је стала пред усташу Мату Андруна званог Вука из села Домановића:

„Ако си човек, сам ме бар уби“!

Усташа звани Вук се „сажалио“ и убио је.

Ово су само узгредна места страдања Пребиловчана, „чишћење терена“ после главног помора. Ниједно од њих нема данас никакав белег стратишта. Доле, поред старе њуприје, одмах испод камењара где се Брегава растаче у Неретву, ту је Морин-оток. Прошао сам поред њега. Сада је ту мали каменолом, а баш на месту покоља радници су подигли нужник.

Одавде, са капије пребиловачког гробља, до сваког од тих места, можете се готово добацити каменом. Поменуте жртве су, на крају крајева, имале срећу: пререзаних гркљана, издахнуле су на мање окрутан начин од осталих Пребиловчана. Коначно, те жртве за разлику од других, имају велику привилегију: нашле су свој мир у гробљу.

А ШТА ЈЕ ДОНЕЛО ВРЕМЕ?

Са брда где је прибиловачко гробље види се правац за Љубушки. Уочи рата била је тамо православна парохија. Свештеник сада нема коме да служи. Усташе су парохијане побацале у јаму Церно. Близу је и јама Служањ, која је прогутала много жртава. На имању католичког самостана је јама Хумац, у коју су усташе, такође, бацале живе Србе. Тамо, код Читлука, у селу Близанци, јама Видоња је прогутала своје жртве. У Житомилићу је православни манастир, највеће светилиште Срба у Херцеговини. Спаљен је и опљачкан. Монаштво бачено у јаму Видоња. Из ове парохије од усташа је убијен 241 Србин.

А овамо, на левој обали Неретве, кажу да су јама прогутала још много више жртава. Само у јама на Бивољем брду усташе су бациле све мушкарце из села Клепаца, Србе из Тасовчића, Опличића, Локава, Козица, Пијеска, Стоца, Мостара, Љубиња и Чапљине. Готово сва ова места су у најближој околини. Скоро да се виде од прибиловачког гробља.

„Пазите, - упозорава ме један мештанин - село Придворица у Херцеговини имало је четрдест фамилија. Заклани су сви на Божић 1942. године. Село више не постоји.“

Пребиловци су, ипак, светски симбол злочина: од 994 српске душе, 700 њих је бачено тамо у Шурманачку јаму, „Голубинку“, или како је још зову - „Арареву јаму“. Кад се томе дода број побијених у „чишћењу терена“ у Пребиловцима је преживело једва нешто више од 150 душа. Уочи рата било је то најнапредније и најкомпактније српско село у Херцеговини. Имали су сељаци преко осам хиљада брава ситне стоке више од две хиљаде говеда, коња...

ШУРМАНИЧКА ЈАМА: ПРЕ БЕТОНИРАЊА

Данас изгледа запустело. Оронуле су куће из оног доба. На многима слеме стропоштано унутра. Стоје Пребиловци поређани низ падину као у полузатвореној књизи чије ужасно сведочанство, ипак, неће моћи да се сакрије од остатка страдали, страдали су сви.

Тачно 54 породице са много чланова је побијено у Пребиловцима. Толико је потпуно угашених фамилија. Трипко Ђирић је ту, у селу, заклан са сином Слободаном у наручју који је имао три године. Девет његових кћери и супруга бачене су у у „Голубинку“. Није остао нико.

Засеоци Мрвићи, Ријевца, Брдо и Краварица више не постоје. У засеоку Грлића живе данас још две фамилије.

Колико су страдали Пребиловци најбоље сведочи податак да је први младих одавде порастао за војску 1962. године!

- Знате шта - упозорава ме Ристо Јахура - то је Јово Ђурасовић и не знам да ли да га баш бројимо само у Пребиловчане. Његова мајка Кова је одавде, од Драгићевића из Предиловаца. Удала се, онда, била у Колојању. Усташе су јој тамо заклале мужа. Побегла је отуда са сином од три године, а у камењару збе-

га родила Јову, па су се после рата настанили овде, пошто су јој у очевој кући сви побијени, три генерације.

У центру села је бивша школа. Радиле је неко време после рата ради некакве утехе, па је „рационализацијом“ школа - затворена. Петнаестак основаца сада похађа школу у Клепцима. Траже Пребиловчани да им се поново отвори школа. Да све то, кажу, није било прикривано, њихова школа би била место историјског часа. У њеним просторијама је 1941. године извршен стравичан злочин. У школском дворишту сада стоји камени стуб. На њему небулозан наслов помиње рат и окупатора, не зна се који. Усташе као да ту никада нису ни биле. Ни помена о томе.

После уништења, Пребиловци су од усташа добили име „Ново Село“. По кућама су колонизирани усташе и њихове фамилије. И данас, на изби (подрум) Ђетка Драгићевића, кога је судбина изабрала за сведока, стоји написано:

„СРБО ЗАУЗЕЈО БУНОЗА АНТЕ 6. 8. 1941“

Књига у којој је било и сведочење једног преживелог Пребиловчанина, иначе првоборца, забрањена је 1986. године на овом простору, јер помиње ко је био на челу усташке комисије за колонизацију. Али, то је прича за себе.

ЖРТВЕ, БАР САДА, ИМАЈУ ПРЕДНОСТ

Појединачна хапшења почела су још у мају 1941. године: усташе су одвеле Огњена Ждракановића и Милана Шарића. Пустили су их после неколико дана, како би створили утисак да неће бити масакра. Никога то није могло да зава, јер је Неретва поред Метковића и Опузена, доле испод Чапљине, носила људске лешеве. Огњен Ждракановић је поново одведен, мртварен и бачен у Неретву. Усташе су обележиле српски Видовдан бројним покољима, али у мањим српским селима. Највећи усташки крвници из Гњилишта, Хотња, Чапљине, Габеле, Вишића, Драчева, Крушева, Прења, Почитеља, Опличића и Тасовчића, добили су појачање из Љубушког, Широког Брега и Читлука. Све у свему, првог и другог дана августа окупило се више од хиљаду петсто злочинаца. Крећули су тек да изврше пробу у Пребиловцима. Била је субота, Свети Илија.

Пребиловчанину Гојку Булуту умрла је ћерка, стара годину дана. Решили су да дете закопају још изјутра, јер су осетили шта се спрема. Дванаест младића је таман горе, на гробљу, ископало малу раку и један од њих је кренуо да пренесу покојницу. Дотрчала је Анђа Булут, задихана и са марамом у рукама: „Бјеж’те, јадна вам мајка, стижу два камиона усташа“. Младићи су побегли према селу, пратња је оставила мртво дете поред пута. Повратио се Гојко да склони покојницу у прву избу, како је не би пси или крмаче растргли. Пребиловчани су избегли по камењару више кућа.

Вече те суботе никог није затекло у својој кући. У Рујевцима и Мрвићима био је збег.

Сванула је недеља. Дан одмиче, врућина све јача, збег нема воде. Чули су како Клепце, Лозницу и Ђилиште католички свештеници „превјеравају“. Послали су неколико жена да однесу писмо Дон Илији Томасу, жупнику из Клепаца, идеологу усташких акција. Учитељица из Пребиловаца, Стана Арнаут, написала је жупнику писмо:

– „Велечасни, што је са нама? Зашто нас нападају? Ево, ми ћемо се сви претвјерити“.

Фратар Томас примио их је лепо. Послао им лепе поруке и још написао: „Повуците се кућама. Нећете бити нападани. Доћи ћу ујутру у осам у Пребиловце, бићете превјерени и спашени“. И још, на крају писма, каже: „Драги моји Пребиловчани!“

Збег је примио ту поруку, вратили су се кућама чекајући сутрашњи понедељак. У пећини више села остало је само тридесетак најнеповерљивијих. Остао је Владо Булут.

И таман кад се дели ноћ и дан, зачуо се дуги митраљески рафал. Са свих чука око села чула се усташка вика: „Блокирани сте од хрватске војске“.

ОБЕЋАВАЛИ СУ „БЕЗБЈЕДНОСТ“

Више од хиљаду петсто усташа као ланац у пет ударних група приближавало се Пребиловцима. Главну, ону која стиже путем, предводио је лично повереник Перо Јукић, логорник Фрањо Вегић и његов помоћник Ахмет Капетановић.

Позивали су Пребиловчане да се сабију у школско двориште, стално пуцајући да им не би ко промакао. Обећавали су „безбједност“. Поверовало је само петнаестак људи, који су се скупили испред школе. Остали су се распршили на све стране. Стотинак најкомпактнијих били су у таквом залету да су голоруки пробили ланац усташа и побегли према Хутовом Блату. Други према Брегави, трећи према Ћирића Огради. Четврти у Козје Стене...

Трагедија: жене и деца, уверени да њих неће дирати, нису бежали. У подне, школа је била пуна. Почеле су усташке оргије.

Ево сведочења Маре Булут, једине која је преживела од тих људи:

„... Усташе су вадиле ситну децу из бешика (колевка), хватале их за ноге и ударале им главе о зидове учионице. Тако су убијена сва дјеца из бешика, а било их је око педесет. Максима Булута, младића од 22 године, гонили су да силује своју рођаку Стоју Булут, а кад је то одбио, страшно су га мучили. Усташе су почеле да силују дјевојке иза подне. Претходно су ручали испечене браве. Испред школе је стигао луксузни аутомобил и у школу је ушао Фрањо Вегић. „Изаберите си које хоћете“, рекао је логорник. За себе је изабрао најлепшу девојку Ђуку Медић, одвео је у школску канцеларију, а отуда се чуо врисак и плач...“

Учитељица Стана Арнаут неколико година раније је радила у Габели. Усташе из тога села, њени бивши ученици, прво су је силовали и на крају заклали. Гроб јој никад није пронађен.

Мара Булут даље наводи да је лично гледала како су усташе силовале Фимију Драгићевић, Стоју Булут, Олгу Брњашић, Милеву Булут.

Силоване су девојчице од 12 до 15 година. Усташе су из кућа износиле беле чаршаве, простирале на земљу и јавно силовале жртве. Посебно се истицао неки Рудо, усташа из Љубушког. Неке девојчице силоване су у школи, пред својим мајкама. Усташа Јозо Томић силовао је 19-годишњу Даницу Булут и одвео је са собом. Много доцније гроб су јој нашли на сметлишту у Бјелавама.

Усташе су оргије завршиле по подне. Заробљенике, углавном жене и децу,

постројиле су у четворне редове. Поред сваког реда по једна пушка, код сваког десетог реда митраљез.

Са неким бабама од 90 година које нису могле да пешаче, свршили су на лицу места.

О даљем току догађаја може да посведочи Јока Јахура, рођена Екмечић. Она ће једина преживети од жртава у силову.

- Затворени смо у силов. Један усташа провири унутра, па каже: „Где ћете јадне да проведете ноћ у овој помрчини, идем ја по лампу“. Други га спречава, али не вреди. „Идем, ипак, ја по лампу“, каже. И, заиста, вратио се са лампом. Пратиле су га и друге усташе и поново је почело бирање и извођење девојчица.

Чим се разданило, жртве су потоварене у осам камиона и превезене до железничке станице у Чапљини. Утоварене су у шест затворених вагона. Ту, на станици, доведена је и друга група која је у Пребиловцима похвата на 4. августа по подне. Сви су 5. августа на чапљинској станици били заједно. Воз је пратило триста наоружаних усташа. Стигли су до Шурманаца, и ту су им се придружиле месне усташе. Усташки главар Иван Јовановић Црни, Љубо и Никола Јовановић, Јозо Остојић, Марко Харар, Никола Јозић, Шимун Харар и други, преузели су ствар у своје руке. Тако ће, много година доцније, сведочити Мехмед Тиквеша и Данило Зубац из Шурманаца. Од целог транспорта жена и деце, усташе су само шест девојака задржале у Чапљини. Иживљавале су се неколико дана, поубијале их и затрпале у шљаку од угља, ту, на станици.

ПРАВАЦ „ГОЛУБИНКА“

Све до јутра, 6. августа, Пребиловчани су били затворени у вагонима на станици, у Шурманцима. Опет су сврстани у колону. Правац - „Голубинка“.

Владо Булут из Пребиловаца сада има 83 године. Живи у Клепцима, причава ужас кроз који је прошао. Његова прича, детаљи невероватно свежег сећања, су за садржај већег романа. Десет дана скривао се по шевару Хутовског Блата, без хране. Прича како су се многи предавали, јер су једноставно били излудели од глади и дуге потере. Јед-

наставно, пожелели су смрт. Бежао је Владо Булут десетак дана и вратио се, ипак, натраг:

- Стигнем испред Мрвића. Мој стриц ту седи и плаче. Није знао да су му живи Мирко и Младен. Он плаче, а ја се смијем да га обрадујем, док ти ме он погледа: „Теби, синко, нико више није жив! Него ено ти кум Илија Булут убијен на путу, учрвио се, закопај га, то ти је дужност.“ Као у бунилу кренем да тражим алат око кућа, да закопам кума. Мени не долази у памети породица него тражим лопату или крамп. И нађем код Јована Трипковића, тек закопао брата. И наједном бацим оно: шта ћу ја овде, мени су све побили!?

У Клепцима Славко Ћуктераш на прстима обе руке показује колико је од његових бачено у обе јаме. Ту, поред куће, је рушевина бившег двора Дон Илије Томаса. Ето, ту су „превјеравани“, „могу вам спасити душу, ал' не могу тијело“.

„Спремамо се и ми, синоћ смо баш разговарали - каже Ћуктераш - да званично захтевамо да наше жртве пренесемо из јама. Ја не идем више на јаму. Сећам се, 1986. године друштвено-политичке организације одредиле неког Алију Кару из Локава да носи венац. Скочила је Милева Екмечић: „Оклен ти, Алија, овдје, па ти си догоњео жртве!“ Бацено је венац и побегло.

„Голубинка“ је у трњу и камењару, без пута. Безимене жртве на њеном дну, до кога камен пада пола минута. Само три километра даље - светски центар ходочашћа. Спустила се Госпа на Читлук и Међугорје. Угледала је и унука Мате Иванковића, „јамара“.

Тек 1957. године одржано је суђење само 14-орици усташа, за све злочине овог краја. Шесторица су осуђена на смрт, тројица на доживотну робију, остали на робију од 3 до 12 година. Где су остали?

Ниједан злочин није савршен!

Владо Булут спушта тежак поглед на своје руке које се грче на столу:

„Мени су у тој јами син Трифко, 11 година, син Војко, 10 година, син Миленко, 6 година, син Јово, 3 године, ћерка Љубица, 14 година, ћерка Милена, 6 месеци, и моја жена Стана. Из моје породице Булут 133 је бачено у „Голубинку“.

ЗАШТО СРБИЈА ТРЕБА Д

Од крунисања престолонаследника Александра II Карађорђевића на Опленцу, нема бољег стимуланса за духовну и материјалну обнову Србије

»Не ваља без краља«
(Народна пословица)

Од кад постоји, Србија је монархија — кнежевина, краљевина или царевина. Ових пола века под комунистима, и ону половину миленијума под Турцима, Србије као суверене државе српског народа практично није ни било, те зато није било ни српске монархије.

Стварно, зашто Србија 21. века не би била краљевина? У Европи нема краљевине у којој народ лоше живи. Холандија и Шведска су у врху светске цивилизације, Британија је вековима најстабилнија земља континента, а не памти се да је нека држава доживела такав препород као Шпанија када се после полувековне диктатуре краљ Хуан Карлос вратио на престо.

Уставна, парламентарна монархија, убедљиво се доказала као успешан модел државног уређења.

Крунисање престолонаследника Александра II Карађорђевића на Опленцу данас би било од посебног значаја. Тај би се догађај могао поредити са крунисањем његовог прадеде,

краља Петра I Карађорђевића, 1903. године. Обојица су била у изгнанству по тачно — погодило се — 45 година: Петар I од 1858., а Александар II од свог рођења 1945. године. Србија пре 1903. била је у стању увелико сличном данашњем. Дезоријентисаност и незнање чинили су своје и народна енергија никако није могла бити усмерена путем напретка. Доласком краља Петра све се из корена променило тако да Србија уочи првог светског рата бележи једну од најсјајнијих деценија своје историје.

Може ли ова данашња Србија да уклони последице владавине комуниста и вине се у европски врх? Ако може, свакако ће то боље учинити са Карађорђевићима него без њих. Јер Србија којом владају комунисти и парламентарна Србија са династијом Карађорђевића на челу, два су потпуно различита појма. Краљевина Србија подразумева демократију, слободу и благодинање, подразумева нестанак свих тих апсурдних, силом наметнутих догми, које деценијама спутавају прогресивне људе и идеје да би се »на високо подигли сутерени«. Краљевина Србија не може бити држава једне идеје и идеологије. У њој не може бити »Закона о за-

ДА БУДЕ КРАЉЕВИНА?

ПОГЛЕДИ

15. MAJ 1990.

штити имена и лика», Голог отока и »топлог зеца«, договорне економије и Кардељевог самоуправљања, цензуре штампе и »превремених« избора. . . А може ли се и замислити да у Краљевини Србији страни држављани протерују Србе са огњишта и запоседају њихова имања? Може ли неко у Краљевини Србији хапсити Србе због певања песме о Војводи Синђелићу (Карађорђевог војсковођи!)? . .

Највећу препреку крунисању престолонаследника Александра II данас могу да чине ирационалне предрасуде према монархији, које су комунисти систематски стварали и неговали. Јер, који би разложен аргумент могао да се изнесе против повратка једне широм света познате династије? Ма где се затекли, и ма чиме се бавили, њени чланови знају само за успех, а њихови послови доносе велике профите и према светским мерилима. Карађорђевићи припадају европском врху и суштински и формално, као рођаци свих европских династија. Од њиховог повратка нема бољег стимуланса за препород Србије, (ни духовног, ни материјалног). Тај би повратак за цео свет био недвосмислен знак да се у Србији десила радикал-

на промена на боље, и најбољи позив стотинама хиљада економских и политичких емиграната да се врате у своју отаџбину. А у условима потпуно слободног друштва, у тако обновљену Србију сви би уложили свој капитал и знање, што би довело до наглог привредног раста и развоја. Крах комунистичког зајма није показао само шта Срби не желе, него и шта желе.

Ефекат који би повратак Карађорђевића произвео у духовној обнови Српства је немерљив. Данас нема бољег лека против тако упорно спровођеног расрбљивања од династије Карађорђа Петровића. Јер, Срби се диче и бране већ и сликама великог војда. . .

Најзад, када је реч о референдуму о повратку Карађорђевића на престо, који траже неке новоформиране странке, прво треба рећи да не би било поштено спровести га. Јер, данас питати Србе: »Јесте ли за Карађорђевиће?«, подразумева да су 1945. били против њих што није тачно. Тим питањем само би се дао легитимитет нелегитимној комунистичкој владавини. Али, ипак, нека га поставе и то, сваком Србину ма где да је и ма шта да је. Само нека питају. . .

Ф.Г. 'АВАЛА' У СИДНЕЈУ

Да би "вратили зајам" наша велика фолклорна група "Авала" била је гост Српске народне одбране у Сиднеју 28.априла 1990. Да би их прописно увежбао наш кореограф Мики Седларевић је имао пуне руке посла, и доказао шта зна Србадија из Мелбурна.

И исплатило се што су отишли. Задовољна дочеком домаћина, само прича о доживљајима, а посебно да су их дочекали са српским заставама у Голбурну.

Мораће још један дуг да одуже браћи из Српског центра у Бонеригу, а надамо се да ће и даље једни друге да посећују и упознавају се са свим Србима широм Аустралије.

ФОЛКОРНА ГРУПА "АВАЛА" ТРЕНИРА СВАКОГ ПЕТКА ВЕЧЕ У НОВОМ ДОМУ У ГРИНЗБАРИ.

МАЛА ГРУПА ВЕЖБА ОД 7 - 8,30, А ОНДА ИДЕ У ШКОЛУ.
А ВЕЛИКА ГРУПА ОД 8,30 - 10. СВАКОГ ПЕТКА ВЕЧЕ.

Нађите времена и дођите са својом децом.

ШТА БИ НАМ ЗНАЧИЛА ДЕМОКРАТИЈА

Сви се радујемо променама које неминовно захватају Србију и српски народ. Ако се деси оно за чиме чезнемо пола века, питамо се како ће се то на нас односити?

Прво, несташе у потпуности комунистички југословенски и српски клубови и друштва, јер неће више да имају ослонац. Биће приморани, или да се нама прикључе, или да промену начин свога рада, то јест да буду на националној српској основи. Тада ћемо сви бити српска емиграција, ни политичка ни економска, него само исељеници, који су овамо дошли из разних побуда.

А помишља ли ико на повратак? На повратак у свој родни завичај? Очекивати би било да прво крене политичка емиграција, јер ће доћи слобода. У ствари и нема много разлике међу нама, сви смо ми дошли да би се један дан вратили. Не мислим да је ико дошао и казао: никад више у свој завичај.

А да ли ће до повратка доћи?

Мислим, врло тешко. Мали број ће нас кренути назад у Мајку Србију, а требало би очекивати. Томе има много препрека: имовина, деца, пријатељи ...

Ако останемо овде и наставимо као задње пола века, за 100 година несташе српско име у Аустралији. Цркве и сале што смо уз велике жртве подигли биће "пусте омеђине". Једино би нас могло спасити боље организовање и већа пажња на свој подмладак. Задњих 40 година смо стално градили, и кад треба и кад не треба, а запоставили бригу о наследницима. Сматрам да би Недељне школе, поред родитеља биле први гарантер очувања вере и нације. Други важан чинилац би био већи контакт деце са родним крајем. Могле би се сваке године организовати турнеје по Србији, да деца упознају свој корјен и прошлост, а такође би и језик усавршавали. Демократска Србија би исто морала обратити пажњу на нас, помажући нас просветно и културно.

Због тога ме радује слободна и уједињена Србија! Она би о нама овде бригу водила, помагала нас, а ми би јој као доброј Мајци на други начин узвраћали.

СВЕШТЕНИК КОД ЦРКВЕ - НЕКАД И САД

Не знам много о уставима и правилима цркава или црквеношколских општина, али знам како је било некада у Србији и како је сад у емиграцији, а знам и како је било у комунизму после рата.

Пре је свештеник био најугледнији човек у заједници. Вршио је обреде, држао веронауку у школама а код цркве је био старешина. Имао је црквени одбор, коме је он био на челу, па су заједнички гледали шта треба урадити код цркве. И све је добро функционисало. Људи из црквеног одбора су поштовали свештеника, а такође и остали народ. Због тога су онако зверски побијени кад је рат наступио. Ти зликовци су знали ко представља српски народ и ко га води опробаним светосавским путем.

После рата се слично поступило са непокланним до краја свештеницима. Затварали су их, убијали, претили им и омаловажавали. Пробали су их раставити од народа и одузети им вођство, и у томе су доста успели, јер су многи побегли од своје мученичке и "прокажене" Цркве, да би уживали у комунистичком рају. Па ипак, онај народ што је остао уз Цркву продужио је да има некадашњи однос према свештенику.

Па ипак иако су комунисти највећи разбијачи баш онога што је исконско у народу, нису се показали довољно квалификовани за посао обезглављивања изнутра. Да су увели овај наш систем, више би успели.

Питаћете се, заинтересовано, шта је то овде што се увело, а није добро?

Не свиђа ми се устројство црквено-школских општина и положај свештеника у њима. Са свештеника је скинута сва брига и одређен да буде само члан управе. За тако нешто нисам чуо у отаџбини. Зар не би требало да стоји да је свештеник домаћин цркве и организатор са управом целог црквеног живота? На овај начин, он је само безначајан члан одбора, што случајно служи у цркви. А претседник је све и сва. Зар је претседник квалификованији и позванији од свештеника да води бригу црквеног пословања. Знате ли ви да је свештеник свој живот посветио Богу и српском роду и за то ишао у школу.

Питао сам неке о томе и рекоше ми да је такав Устав наше епархије. Добро, кажем, а да ли је у Епархији тако? Да ли је владика члан епархијског одбора или претседник? Рекоше да је владика председник. Па ако је владика председник у епархији, зашто и свештеник не би био у парохији? Не може рекоше, јер нам свештеници нису сигурни и стабилни. Можда, кажем, али они су одговорни некеме за рад, а коме може бити претседник одговоран? Тада ми рекоше, ако ми се не свиђа да пишем Сабору да о том реши.

И ево ја овде написах, а за даље ћемо видети???

Забележио о. Драгомир

ТРЕБА ЈЕ ОДЛИКОВАТИ

По подели (административној) створио се идејни јаз емиграције, у крилу две црквене јуриздикције. Разлог је био чисто политичке природе, па је политика усмеравала црквено вођство с обе стране.

Српска православна америчко-канадска епархија, која је била приморана да дода назив "Слободна" да се обезбеди од судова, говорила је од 1963 - 1990 да воство Цркве у комунистичкој Југославији није слободно, јер комунисти све контролишу и заповедају. Говорила је да је српски народ у горем ропству него што је било турско. Необавештени су све то скептички слушали, мислећи да се преувеличава. Сад су се и највеће сумњалице увериле.

Та иста епархија би се могла упоредити са Црном Гором "на седмеро брда". Јер, док је цело Српство било у ропству, Црна Гора је била уточиште јунака што се нису хтели у ланце везати. Борила се одолевајући турској инвазији, што нам сад свима служи на част. Тако је и Америчко-канадска епархија остала једини слободни огранак Српске цркве, која није подпала под утицај некад свемоћног комунизма. И ја мислим да се примице време да ће Српска Патријаршија да одликује Слободну српску православну цркву за подвиг и оданост својој вери и нацији.

Иако смо били свесни да идемо путем Богочовека, увек нас је брлело што читава диаспора није јединствена. А биће скоро, ако Бог да и Свети Сава!

ИСТИНА ЈЕ ИПАК ПОБЕДИЛА

Прочитах пре два месеца у "Новостима" саопштење са заседања Епархијског савета у Илајну, где је по садашњем сећању прва тачка била "нада да ће комунизам нестати у отаџбини". Био сам изненађен а и радостан да је коначно тако нешто дошло из Илајна. Ко би пре пет-шест година тако нешто могао рећи и остати жив? Увек су тврдили да је Црква слободна и да врши своју мисију слободно, без ометања власти. Да се сад у Аустралији суоче садашњи владика Лонгин и ондашњи Николај, био би интересантан њихов разговор. Николај би сигурно Лонгина назвао расколником који се бави политиком. Али, сигуран сам да је и владика Николај променио своје мишљење, јер ја практично искусио "слободу".

И, ето тако, време се нашем јединству примице, а мишљења усклађују по главној окосници. Али ми не кличемо због наше победе, већ смо срећни да и ова наша застрашена браћа долазе до ослобођења силног страха, а тиме и до спознавања истине.

Побратимски дарови

Причају људи да је у стара времена био некакав силан чоек који се никад Богу не мољаше, ни у цркву идаше, нити се по закону исповједаше, ни причешћиваше, него у свака безакоња упадаше, да је цијели град од њега на јадима био. Од више силе, није хтио ожени се као што Господ Бог заповиједа, него науми да вјенча аждају како ће више зло чинити, и упути се у некаку пустињу где су страшна језера, али не погоди пута, и тако га ноћ стигне те у некакој пећини заноћи.

Тек што заспао бјеше, чује у пећини клопот свакојаких верига, тутњавину као громови, док у томе и пробуди се. Кад ево ти на један пут свану у пећини као дан, и тушта и тама од сваке врсте људи, црнијех, прљенијех и жутијех, у различите хаљине обучени, а пред њима један старац бијеле косе и браде као овца, на двије дворогасте плъаке, који му рече: „Који си ти?“ А он му у страху одговори: „Путник из далеке земље, и ваш друг.“ На то му старац одговори: „Ако си наш, треба да се побратимиш са мном, ако желиш срећан да будеш.“ Он на то пристане и побратими се са старцем. Пошто се побратимише, рече му старац: „Е, побратиме, сад да се дарујемо, ја ћу тебе даровати снагом и благом, а ти мене за оба ова дара само своју душу.“ Ови човјек премда је био опак,

опет промисли хоће ли дати своју душу, али га страх нагна, те се дароваше. Старац запахну њега духом, те у они час стече крила, реп и мале рошчиће на глави, и даде му један штап двороги, прљен као ватра, говорећи му: „Ево ти ови штап, ако ти гођ буде потреба од новаца, њиме о што гођ купнеш ондоле ће излазити на стотине онаке аспре каке ти намијениш.“

Обрадује се ови човјек, те у јутро кад сване одвоји се побратима те онаки какав је крену, и идавши за дуго почине под једнијем великијем каменом, па почне да куша срећу у штапу. Купце њим о кам говорећи: „Све жути цекини да буду!“ И цекини из камена пореваше тако да њега притискоше и за мало не удавише, а он завика: „Побратиме! пробратиме! погубио!“ У то долеће му побратим говорећи: „Ево ме, шта је?“ А он му одговори: „Ево притискоше ме цекини, хоће да ме удаве.“ А побратим му рече: „Реци: доста већ, па неће више излазити.“ Пошто он рече: „доста већ“ и цекини престадоше излазити, рече му старац: „Узми колико можеш, пак хајде од мјеста до мјеста, те купи душе за благо.“

Онда он опростивши се с побратимом удати се те к једноме граду. Кад дође на једну раскрсницу на један пут несташе аспри с плећи; он се обазре и угледа једнога калуђера на једноме ћошку где сједи и бројанице у рукама држи. „Ха!“ рече сам у себи „идем оннога калуђера преварити и хоћу да из њега цекини извиру.“ Па се примакне калуђеру и купце га штапом говорећи: „Све цекини и талијери.“ Али на мјесто аспри растопа му се штап у руци, а калуђер прекрсти оне бројанице пак му их натаче на главу и рече: „Да васкрсне Бог!“ И он се у они час стресе и проврже се човјеком какав је и био.

Ондар му калуђер рече: „О, Хришћанине! Хришћанине! покај се од својих грјехова и моли се Богу и захвали му који је чуо плач родитеља твојих на небу у они час кад си душу своју продао, пак се прођи ђавољих аспри, него се труди.“ Чоек му се поклони, захвали и у руку га пољуби па оде дома и покаја се и као прави Хришћанин до дубоке старости живље. И Бог с нама!

СРПСКА НАРОДНА ПРИПОВЕТКА

УДРИ, ЗА КРСТ, ЗА ОБРАЗ ЈУНАЧКИ!
КО ГОД ЧУЈЕ СРЦЕ У ПРСИМА,
ХУЛИТЕЉЕ ИМЕНА ХРИСТОВА,
ДА КРСТИМО ВОДОМ, ЈАЛИ КРВЉУ!
ТРИЈЕБИМО ГУБУ ИЗ ТОРИНЕ!
ОЛТАР ПРАВИ НА КАМЕН КРВАВИ!

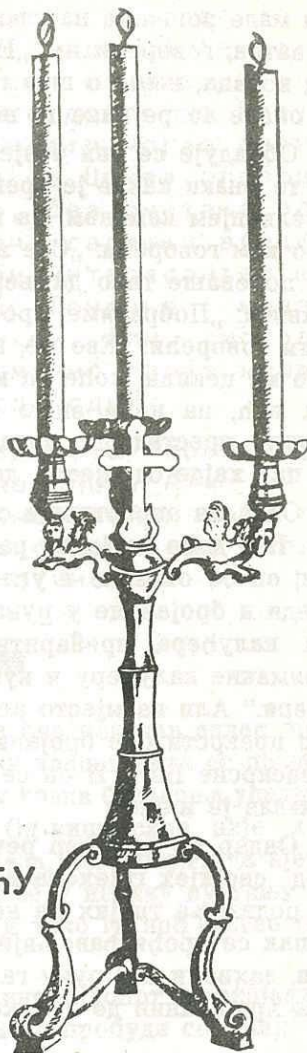
(Његош)

ГЕН. ДРАЖА МИХАИЛОВИЋ
"ЧИЧА"

27 априла 1893 – 17 Јула 1946

ПАРАСТОС
ДРАГОЉУБУ МИХАИЛОВИЋУ
И СВИМ ИЗГИНУЛИМ
БОРЕЋИ СЕ
ЗА ВЕРУ И ОТЕЧЕСТВО

ЗУБЉО
ВЕЧНА
СРПСКИХ
ПОКОЛЕЊА!

У НЕДЕЉУ 15. ЈУЛА 1990
ПОСЛЕ ПОМЕНА БИЋЕ ДАЋА У ДОМУ

+ДОБРОСЛАВ КРСТИЋ

У Мелбурну је 10.маја 1990, на дан спаљивања мошти Светог Саве, издахнуо Доброслав Крстић, мајор Краљеве гарде, последњи мајор у Мелбурну. Опело је извршио о.Драгомир Шиповац у храму "Светог Саве" у Калтону у присуству приличног броја Срба. Сахрањен је у православној парцели у Фокнеру, где се над гробом опростио од њега брат Дмитар Вранешевић:

"Сакуписмо се овде пред вечном кућом нашег драгог пријатеља и сапатника мајора Добросаву, да му одамо последњу пошту и положимо његове земне остатке на вечни починак. Покојни Добросав боловао је дуги низ година од опаке и неизлечиве болести Паркинсон, којој је и подлегао на дан 10.маја. Оставља иза себе добру и уцвељену супругу Ивану и сина Слободана са снајом Домеником, као и брата Градимира у Канади и многобројну родбину у нашој, још увек од комунизма поробљеној отаџбини, да за њим вечито тугују. Последње године свог војничког позива провео је у пешадијском пуку Краљеве гарде, где је био на положају команданта батаљона у чину мајора. Као старшина био је врло строг, али правичан према својим млађима и потчињенима, па су га као таквог и поштовали. Да није избио, по српски народ кобни Други светски рат, покојни Добросав би по својој енергији и способности постигао велике положаје. Но рат избија, без објаве истога од стране Немаца, који траје непуне две недеље и долази до капитулације наше војске, али не све, јер тадашњи пуковник Драгољуб Дража Михаиловић не признаје капитулацију и одлази у шуму да продужи борбу против немачке окупације. Покојни Добросав био је и душом и телом за тај покрет и у заробљеничким жицама био главни покретач Равногорске идеје. Током четири године ропства у Немачкој, живео је у нади да ће се вратити у свој родни Крушевац, као победилац правде над неправдом, учињеном српском народу за време рата од стране Немаца и других српских непријатеља. Али, рат се завршава и наша отаџбина пада у друго ропство комунистичко, још горе од нацистичког, и наш Добросав као и многи његови истомишљеници одбија да се врати у комунистичку Југославију и остаје у Немачкој,

као "Д.П." лице, то јест лице без отаџбине које чека да емигрира у земљу која му пружи руку. И била је то Аустралија у коју долази 1949. Као и сви тадашњи емигранти морао је да се прими посла које је уговором са државом потписао, без обзира на квалификације истих. Били су то тешки физички послови на које многи нису били навикли, а ни способни да их раде. Тако је наш драги Добросав радио пе послове да би после неколико година довео из Југославије супругу са јединцом сином Слободаном.

Сво своје слободно време овде, посветио је оснивању верског и националног живота Срба, за које се није знало у Аустралији до нашег доласка. Он је у томе био први и међу првима, и за то му велика хвала од нас још преосталих Срба!..

Кад је покојни Краљ Петар II долазио у Аустралију Крстић је био претседник за организовање његовог дочека 1960-те године.

Такође је приликом формирања Аустралиско-новозеландске епархије 1964. године, покојни Крстић био потпретседник Савета.

БРАНКО СТАКИЋ

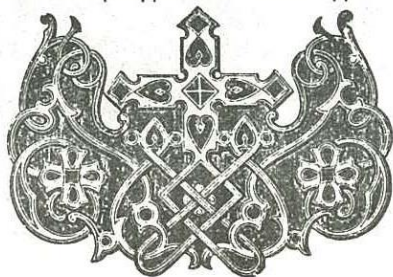
Покојни Бранко је рођен 1913 године у Босни. Одрастао је у српској националној породици, и као такав остао целог живота.

Услед биједи и диктатуре која је задесила српски народ, Бранко одлучи да бежи преко границе 1959. Да бежи где било на Запад, јер се није могло више издржати. То је уједно био и највећи талас бежања из комунистичке Југославије после рата. Питали су тада Ранковића, зашто народ бежи ако је добро. А он је цинички одговорио да се земља чисти.

Из Италије је стигао у Аустралију и у њој остао као политички емигрант до краја. За ово време од тридесетак година био је вредни парохијанин и члан цркве "Свети Сава" у Калтону, и као таквога сви знају. Задњих петнаестак година је највише радио на одржавању имања у Гизбурну, а за свој петрол и кошење траве никад није хтео да узме никакве паре, а није ни марио да му се упише као прилог. Говорио је: "Бог види". Иза себе у болу оставља сина Драгана, кћерку Бранку и супругу, који су се сви удомили и окућили.

Упокојио се 27. маја у своме дому, безболно. Опело му је извршио наш свештеник о. Драгомир. Испред цркве се у име ЦШО опростио брат Лазар Јузбашић, истакавши његове врлине као члана цркве. На гробљу се од покојника опростио његов брат Младен, а затим је положен у гроб, који је раније закупио.

Нека му Господ подари души рајско насеље, а ми ћемо га се увек сећати као редовног парохијанина у цркви и великог радника. Бог да му душу прости!

У ОЧЕКИВАЊУ ПЛАНОВА ЗА ПАРКИНГ

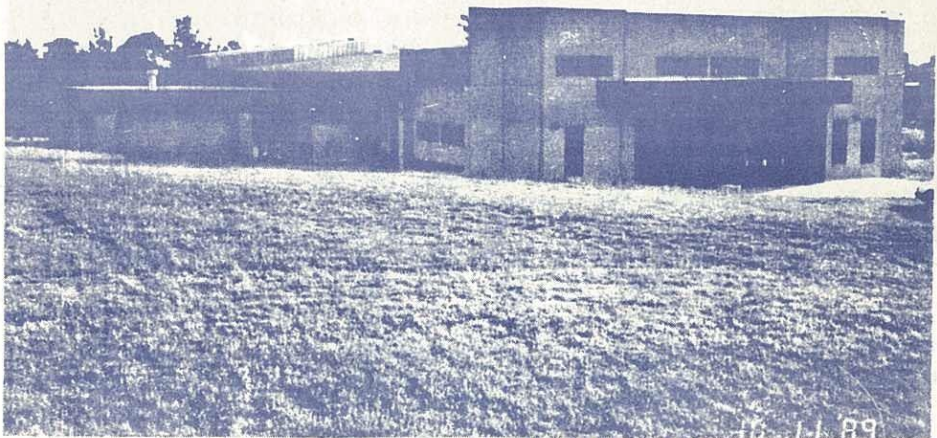
Прођоше толики месеци, чекајући да планови буду готови за паркиралиште. Надали смо се пре Божића да ће све бити спремно, а оно тек сад о Бурђеву дану стигоше да се предају на одобрење. Али тако увек бива са архитектама.

Па све да су планови и били готови, не би могли много направити, јер у благајни има свега тридесетак хиљада, а потребно је преко две стотине. Осим тога, имање код Гизбурна није још продато, пошто је застала продаја услед великих интереса.

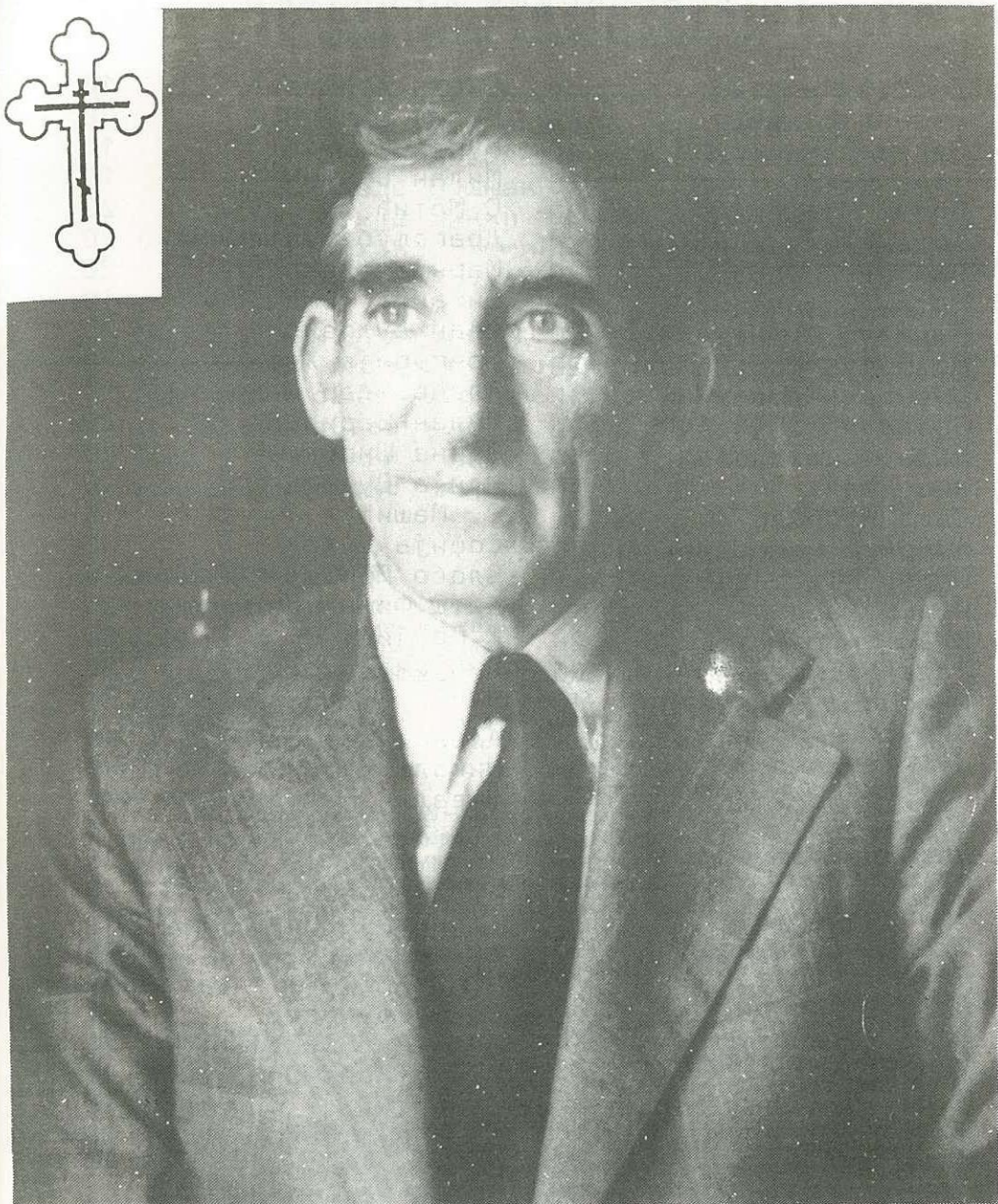
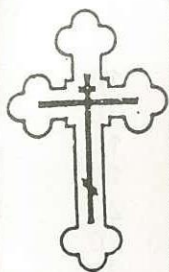
Због тога свега, кад сад планови буду одобрени, управа је мишљења да се нађу контрактори, па са то мало новца макар да поравна и збије земљиште. А за насипање шљунка, да не газимо по блату, нисмо баш сигурни хоће ли остати новца.

Зато смо принуђени да и овај пут апелујемо свим који су дали и који нису, да одвојите колико можете да би то основно могли завршити док се имање не прода.

А време би било да се једном све заврши, и сала освети, да би онда могли прећи на градњу Нове Лаза рице.

ДОМ СВЕТОГ САВЕ СЕ НАЛАЗИ:
212 DIAMOND CREEK RD. GREENSBOROUGH

ЊЕГОВО КРАЉЕВСКО ВИСОЧАНСТВО ПРИНЦ АНДРЕЈ КАРАЂОРЂЕВИЋ, трагично је завршио свој живот 7.маја 1990.Сваког Србина је овај случај узбудио,јер он је био део сваког Србина. У знак поште,у нашем храму је одслужен 40.двевни парастос у Недељу 17.јуна.БОГ ДА МУ ДУШУ ПРОСТИ!

ДОБРОВОЉНИ ПРИЛОЗИ

1.4.1990 - 10.6.1990.

Др.С.Филиповић	70	Свето Драговић	10
Бранко Стакић	50	Милан Њајић	20
Велизар Николић	40	Нурџан	10
Тома Савић	20	Милан Станић	10
Јован Пјешивац	20	С Матић	20
Тоша Плачејевић	20	Драгољуб Стаменковић	20
Вангел Спасовски	20	Марија Живковић	20
Ратко Божиновић	10	Михаило Томић	10
Радмило Б.Живковић	20	Иван Дуловић	20
Драгољуб Гвозденовић	20	Григорије Хешнов	20
Живадин Петровић	10	Александар Миља	10
Јован и М.Пјевач	20	Милан Варићак	20
Жарко Сретеновић	50	Зорка Шиповац	20
Аца Нади	5	Илија Вукота	20
Саво Чубрило	20	Р. Машин	5
Љубомир Наградић	20	Софија Духон	20
Зоран Радосављевић	5	Слобо Предич	10
Милош Ћецић	5	Др.С.Филиповић	20
В.Драгићевић	20	С.Грујић	20
Раде Глоговац	100	Мирјана Залад	30
Никола Милинковић	10	Илија Ђукић	20
Мирјана Урошевић	40	Александра Јакшић	15
Јула Кончар	5	Никола Вујанић	20
Јово Бараћ	10	Живадин Петровић	20
Саво Самарџић	10	нечитак потпис	5
Драгољуб Јовановић	20	Величковић	10
Марић	10	Анте и Весна Ковач	20
Бранко Ђорђевић	50	Атанасије Новаковић	10
Власта Михаиловић	50	Пензионери	25
Витомир Јевремовић	20	З.Антић	50
Петар Маљковић	20	Васо Груловић	5
Гојко Ланић	20	Ангелина Богдановић	20
Ђорђе Ђурковић	20	Ивана Крстић	10
Милош Чулић	20	С.Крстић	20
Јованка и Риле	10	Драгољуб Гвозденовић	20
Рада Радосављевић	20	Јован и М.Пјевач	20

Велика вам хвала,драга браћо и сестре, што од својих скромних средстава одвајате за своју свету цркву. Нек ви Господ услиши молитве и дарује здравље и сваки напредак у дому вашем. Стара је изрека: Ко цркви даје,Богу позајмљује, а Бог ником дужан не остаје.

ПРИЛОЗИ ЗА СВЕТОСАВНИК

1.4.1190 - 10.6.1990

Слободан Филиповић	20
Душан Косановић	5
Митар Нозомара	10
Владо Бошњак	10
Илија Никић	10
Михаило Томић	5
Никола Вујанић	10

Хвала и вама што читате и помажете овај наш парохијски лист Светосавник. Надамо се да сте задовољни са избором текстова. Ми се трудимо да budete обавештени о свему што се дешава, како у Отаџбини и Диаспори, тако и нашој црквено-школској општини.

О калуђерима у Гомирију

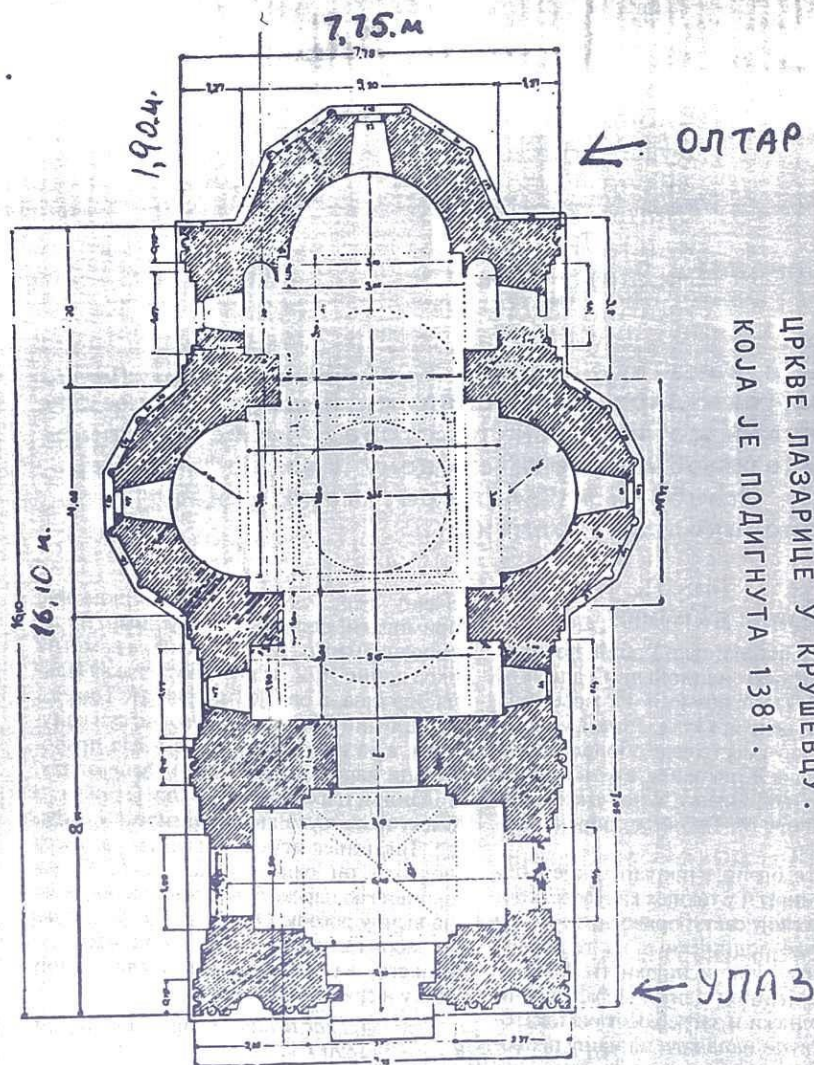
Свештеник Манојло Грбић, потоњи истакнути српски национални радник и историчар, благословио је 19. новембра 1889. обновљену цркву св. Јована у манастиру Гомирију уместо свог оболелог епископа Теофана Живковића, а по његовом благослову и одобрењу. У подужем, пригодном говору М. Грбић је, поред осталог, истакао:

– Знајте, браћо, и причајте, да је било овдје у Гомирију и у такијех калуђера, који су знали за своју свету, православну вјеру и сваке муке поднијети и на тешијем мукама своје душе испијехнути. Чим су Турци одбијени од овијех међа, почели су одмах сењски и загребачки римокатолички бискупии нападати на нашу право-

славну вјеру. Они хтједоше силом нас приморати, да вјером провјеримо, па да се поунијатимо. Тако нам силом наметну око године 1672. за владику некаква Павла Зорчића, а овај је био унијат. Томе се најодлучније одупријеше гомирски калуђери, а уз њих одуприје се и сав правослазни народ у карловачком ђенералату. Тадашњи царски ђенерал који је помагао бискупима љуто казни гомирске калуђере. Тадашњег игумана и седам калуђера допрати он силом у Карловац. Ту их окриви као царске бунтовнике и осуди их на вјечну робију. Ови су послати да вуку по мору галије, па су тако скончали у сужањству на острву Малти, а све за своју свету вјеру православну...

(„Глас истине“, бр. 7, Нови Сад, 1890.)

ОСНОВА ИЛИ ТЕМЕЉ САДАШЊЕ
ЦРКВЕ ЛАЗАРИЦЕ У КРУШЕВЦУ.
КОЈА ЈЕ ПОДИГНУТА 1381.

Није лак посао направити Нову Лазарицу. Нема материјала онаквог каква је имала Лазарица.

Још је већи проблем наћи погодног архитекту, који се разумије у рашко-византијски стил. Ако га и нађемо, он ће сигурно бити скуп. Срећа је па смо добили основне облике и планове, захваљујући проти из Крушевца, што ће бити велика олакшица, да би црква била оригиналнија.

Трудићемо се да у сваком броју "Светосавника" донесемо неку скицу или опис Лазарице, да би сви ви били упознати са нашим будућим храмом.

TAXATION

VEKOVICH & ASSOC.

588 PLENTY RD. PRESTON, 3072

OUR NEW PHONE IS: 478 1915

NEAR THE CNR. OF PLENTY RD. & WOOD ST.
TRAM STOP FROM CITY 52

Испуњавамо све врсте формулара
за пријаву пореза - на доходак,
business, p/ship и слично.

Пружамо вам бесплатну саветода-
вну службу.

KOSOVO Radio & T.V. Service

**75 Scotchmer Street
North Fitzroy**

Phone: 481 3269

Manager: P. SOJEVIC

★ *Color T.V.*

★ *Hi-Fi*

★ *Antenna Inst.*

★ *Reconditioned
T.V.s*

T.V.s BOUGHT (any condition) & SOLD

ВРШИМО ПОПРАВКЕ ТЕЛЕВИЗОРА У
БОЈИ И ЦРНО-БЕЛИХ, ГРАМОФОНА,
ИНСТАЛИРАМО АНТЕНЕ, КУПУЈЕМО
И ПРЕПРОДАЈЕМО ТЕЛЕВИЗОРЕ.

ВЛАСНИК ПЕТАР СОЈЕВИЋ

SVETOSAVNIK

SAINT SAVA PARISH PUBLICATION

FREE SERBIAN ORTHODOX CHURCH

“ST. SAVA”

230 STATION ST., NORTH CARLTON, VIC., 3054

Помен Косовским јунацима
у НЕДЕЉУ 1. ЈУЛА 1990.
храм "Светог Саве"-КАЛТОН

СЛОБОДНА СРПСКА ПРАВОСЛАВНА
ЦРКВЕНОШКОЛСКА ОПШТИНА
„СВ. САВА“ МЕЛБУРН

ПОЗИВА НА
ВИДОВДАНСКУ ПРОСЛАВУ

У СУБОТУ ВЕЧЕ
30.6.1990.

ДОМ СВЕТОГ САВЕ
212 DIAMOND CREEK RD. GREENSBOROUGH

ПРОГРАМ АКАДЕМИЈЕ

ПРОГРАМ ПОЧИЊЕ ТАЧНО У 7,30 ч

1. СРПСКА ХИМНА: БОЖЕ ПРАВДЕ

2. ПРЕДАВАЊЕ О 601. ВИДОВДАНУ:
о. Драгомир Шиповац

3. МИЛОШЕВО ЈУНАШТВО:
рецитују: Нада Шиповац

Тања Живковић
Дамјан Брчин
Душан Јованчевић
Дејан Илић

4. ВЕЛИКА Ф. Г. "АВАЛА":
Сплет српских игара

5. СРПСКИ ГУСЛАР ПЕВА О КОСОВУ
Милорад Кешељ

6. МАЛА Ф. Г. "АВАЛА":
Сплет српских игара

7. ГЛАСИ О БОЈУ НА КОСОВУ:
рецитују: Јелена Аперлић
Даница Чубрило
Зорка Шиповац

8. ВЕЛИКА Ф. Г. "АВАЛА":
Сплет српских игара
"Хајдук Вељко"

9. Отварање забавног дела
КРАЉЕВИМ КОЛОМ

СВИРА НАРОДНИ И ЗАБАВНИ
ОРКЕСТАР
"БАЛКАН ЕКСПРЕС"

ХРАНА И ПИЋЕ ОБЕЗБЕЂЕНИ

Пошто се очекује, као и досле
велика посета, јер Срби знају
шта им значи Видовдан, молимо
вас да на време резервишете
место, да би седели у кругу
својих пријатеља.

Карте можете купити: Недељом
код цркве у Калтону, петком
увече у Гринзбари, или зовите
на телефон:

Раде Вујић: 435 8643
о. Драгомир: 366 8390

УЛАЗ ЗА ОДРАСЛЕ \$ 10.00
за пензионере \$ 8.00
Деца до 14. год. бесплатно

ДОБРО ДОШЛИ!